

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 2/2025

Aika: Ma 24.11.2025 klo 9:00-11:35

Paikka: Avaruuspuisto Väisälä, seminaarisali (Väisäläntie 20, Kaarina)

Läsnä:

Lauri Anttila	Pyhäjärvi-instituutti
Helena Fabritius	Åbolands svenska lantbruksproducentförbund r.f.
Fii Haavisto	Metsähallitus
Timo Juvonen	Varsinais-Suomen liitto
Sanna Kipinä	Varsinais-Suomen ELY-keskus (sihteeri)
Mirja Koskinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus (puheenjohtaja)
Titta Lahtinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Hanna Laihinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Anna Laiho	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Carolin Kolmeder	Pidä Saaristo Siistinä ry
Airi Kulmala	MTK-Varsinais-Suomi
Sami Nylund	Kaarinan kaupunki
Pekka Paavilainen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Johanna Piipanoja	Kalatalousalueet, Varsinais-Suomi (sisävedet)
Pasi Saario	Turun seutukunta
Jonna Tähtinen	Länsi-Suomen kalatalouskeskus
Mari Virtanen	Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Bjarne Westerlund	ProAgria Finska Hushållningsällskapet

Etäyhteys:

Outi Aalto	Porin seutukunta
Jussi Ahonen	Geologian tutkimuskeskus
Marjo Aikko	Kalatalousalueet, Satakunta (sisävedet)
Anna Arosilta-Gurvits	Vesilaitosyhdistys
Petri Ekberg	Satakunnan pelastuslaitos
Jonna Hostikka	Salon seutukunta
Virve Hindström	MTK-Satakunta
Ville-Veikko Intovuori	Liikenne- ja viestintävirasto (Taficom)
Ilona Joensuu	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Tuija Kailaste	Rauman seutukunta
Markus Kankainen	Luonnonvarakeskus
Juhana Karpo	Porin seutukunta
Elina Kasvi	Turun yliopisto
Heli Koivisto	Satakunnan ELY-keskus
Juha Koivistoinen	MTK-metsänomistajat
Annakaarina Lamminpää	Varsinais-Suomen ELY-keskus, Liikenne
Johanna Lantto	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Heikki Lehtonen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Varsinais-Suomen piiri
Piia Leskinen	Turun ammattikorkeakoulu
Taru Luomajärvi	Pohjois-Satakunnan seutukunta
Arja Nykänen	ProAgria Länsi-Suomi
Emil Nyman	Turun ammattikorkeakoulu
Eerik Ojala	Metsäteollisuus ry
Pekka Parkkila	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Heli Perttula	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Johannes Perttula	Satakunnan ELY-keskus

Janne Pulkka	Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Camilla Puranen	Turunmaan seutukunta
Jari Raitaniemi	Luonnonvarakeskus
Leena Rannikko	Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut
Jukka Reko	Rauman seutukunta
Hannu Ruotsalainen	Energiateollisuus
Mikael Rytönen	Energiateollisuus
Riitta Saleva-Sjöblom	Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
Harri Salminen	Loimaan seutukunta
Maarit Solla	Varsinais-Suomen ELY-keskus, maaseutupalvelut
Markku Suominen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri
Jarmo Uimonen	Suomen metsäkeskus
Minna Uusiniitty-Kivimäki	Satakuntaliitto
Pasi Varjonen	Metsäteollisuus ry
Seppo Varjonen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri

Poissa: Bioenergia ry
Kalatalousalueet, merialue
Länsi-Suomen merivartiosto
Natur och Miljö
Puolustusvoimat
Suomen Ammattikalastajaliitto ry
Suomen purjehdus ja veneily ry
Suomen Satamat ry
Turunmaan seutukunta
Valonia
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Åbo Akademi
Åbolands fiskarförbund

1. Avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi kokoukseen.

2. Suomen Kalankasvattajaliitto vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistäjänä ja toteuttajana

Mari Virtanen Suomen Kalankasvattajaliitto ry:stä esitteli kalankasvattajaliiton toimintaa, kalankasvatuksen tilannetta ja sen ympäristövaikutuksia Suomessa sekä kalankasvatukselle esitettyjä vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä ja niiden toteutusmahdollisuuksia ja -keinoja (liite 1).

3. Kalankasvatuksen sijainninhjaussuunnitelman päivitys

Markus Kankainen Luonnonvarakeskuksesta kertoi kalankasvatuksen sijainninhjaussuunnitelman tavoitteista, sisällöstä ja suunnitelman tämän hetken tilanteesta (liite 2.). Suunnitelmasta ja sen ympäristöselostuksesta on saatu lausunnot, niitä käsitellään parhaillaan ja päivitetään suunnitelmaa tarpeen mukaan. Sijainninhjaussuunnitelman on tarkoitus valmistua vuoden vaihteessa. Kankainen esitteli myös kalankasvatukseen liittyviä merialueen tutkimus- ja kehittämishankkeita (mm. Kalavaltio, UKILUPA, SALUPA).

4. Ajankohtaista vesien- ja merenhoidossa

Mirja Koskinen kertoi aluehallintouudistuksen tuomista muutoksista 1.1.2026 alkaen (liite 3). ELY-keskukset lakkaavat 31.12.2025 ja vesien- ja merenhoidon tehtävät ja resurssit jakaantuvat perustettaviin alueellisiin elinvoimakeskuksiin ja valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon. Ensi vuodesta eteenpäin Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueen vesien- ja merenhoidon suunnitteluprosessiin liittyvät tehtävät (mm. yhteistyöryhmätoiminta) hoidetaan Lupa- ja valvontavirastossa ja vesienhoidon edistämistehtävät keskitetyksi Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa. Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen on osoitettu valtakunnallisesti keskitetty merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaisen tehtävä. Saaristomeri-ohjelmatyö siirtyy myös Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen. Vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä jatkaa toimintaansa muutoksista huolimatta, ainoastaan ELY-keskusten ja aluehallintoviraston osalta tulee ryhmän kokoonpanoon muutoksia.

Sanna Kipinä kävi läpi vesien- ja merenhoidon ajankohtaisia tehtäviä vuosina 2025–2026 (liite 3). Pinta- ja pohjavesien tilan luokittelusta tarkemmin asialistan seuraavassa kohdassa. Ohjeistusta vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden suunnitteluun kaudelle 2028–2033 valmistellaan parhaillaan neljässä valtakunnallisessa tiimissä (vesi- ja meriluonnon suojeleminen ja kunnostaminen, maa- ja metsätalous, yhdyskunnat ja luvittavat toimialat, merenkulku ja riskit). Toimialakohtaiset toimenpidekirjastot ja suunnitteluohjeet kootaan yhdeksi ohjeistus-dokumentiksi, joka sisältää sekä vesien- että merenhoidon toimenpiteet. Nyt on suunniteltu vasta ns. aluetoimenpiteitä (toimenpiteet, joille esitetään määrät ja kohdennetaan vesimuodostumaan, valuma-alueelle tai tietylle merialueelle) ja toimialakohtaiset ohjauskeinot suunnitellaan ensi kevään aikana. Suunnitteluohjeistus lähetetään sidosryhmille kommentteille 8.12.2025. Saatujen kommenttien pohjalta ohjeistus viimeistellään tammikuussa ja helmikuusta eteenpäin aloitetaan vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmien laatiminen (Lupa- ja valvontavirasto).

Titta Lahtinen esitteli merenhoidon seurantaohjelmaa (luonnos), jonka Suomen ympäristökeskus on valmistellut yhteistyössä eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa. Ohjelma valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä ja kuuleminen järjestetään 29.1.-27.3.2026. Lopullinen versio valmistuu kesään mennessä ja EU:lle seurantaohjelma raportoidaan 15.10.2026 mennessä. Seurantaohjelma on osa Suomen merenhoitosuunnitelmaa.

5. Pinta- ja pohjavesien tilaluokittelu

Heli Perttula kertoi pintavesien ekologisen tilan luokittelusta, sen periaatteista ja muutoksista (liite 3). Vesimuodostumien rajausten ja pintavesityyppien tarkistukset on tehty vuonna 2024, jonka pohjalta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella on tullut muutamia muutoksia vesimuodostumiin ja niiden tyyppeihin. Pinta- ja pohjavesien tilan luokittelussa merkittävin muutos tällä kaudella on ns. one-out, all-out periaatteen käyttöönotto eli tila määräytyy heikoimmassa tilassa olevan yksittäisen laatutekijän perusteella, mikä vaikuttaa luokittelutulokseen monessa vesimuodostumassa. Sisävesien alustavan luokittelun mukaan ekologinen tila verrattuna vuoden 2019 luokitteluun heikentyy 12 jokimuodostumassa ja 33 järvimuodostumassa ja parantuu 8 jokimuodostumassa ja 7 järvimuodostumassa. Tilaravion muutokset johtuvat pääsääntöisesti luokittelun menetelmällisistä muutoksista, uudesta seuranta-aineistosta tai vesimuodostuman tyyppin muutoksesta. Tila on "aidosti" muuttunut yhdessä joessa ja kahdeksassa järvessä.

Titta Lahtinen kertoi, että rannikkovesimuodostumien ekologisen tilan luokittelu on vielä kesken, mutta alustavan tilanteen mukaan Saaristomerellä kuuden vesimuodostuman ekologinen tila heikkenee verrattuna vuoden 2019 luokitteluun ja Selkämerellä vastaavasti neljän vesimuodostuman tila heikkenee ja kahden vesimuodostuman tilan paranee. Tilan heikkenemisen syynä on arviointimenetelmän muuttuminen tai seuranta-aineiston lisääntyminen. Erityisesti makrolevät (rakkohaurun alaraja ja punalevät) ovat usein heikoin laatutekijä, joka määrittää ekologisen tilan. Punalevät on uusi indikaattori, jota ei ollut viime luokittelussa (2019) mukana.

Sanna Kipinä kertoi, että pintavesien kemiallisen tilan luokittelu on viivästynyt ja valmistuu vasta vuoden 2026 puolella. Suomen ympäristökeskus laatii keskitetysti kemiallisen tilan luokitteluehdotuksen, joka tarkistetaan ELY-keskuksissa. Kemiallinen tila määräytyy vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden pitoisuuksien ja niille asetettujen ympäristölaatu normien perusteella (ns. prioriteettiaineet).

Myös keinotekoisten ja voimakkaasti muutettujen vesimuodostumien luokittelu on vielä kesken. Niiden osalta ympäristötavoitteena on vähintään hyvä saavutettavissa oleva tila ja siinä otetaan huomioon vesimuodostuman tärkeä käyttömuoto (esim. vesivoima, satamatoiminta). Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella on yksi keinotekoinen vesimuodostuma (Maarian allas) ja kuusi voimakkaasti muutettua jokimuodostumaa ja kahdeksan rannikkovesimuodostumaa. Kahden aikaisemmilla kausilla voimakkaasti muutetuiksi nimettyjen vesimuodostumien (Sirppujoki, Puttanjoki) nimeämisestä luovutaan, koska kriteerien ei katsota enää täyttyvän.

Hanna Laihinen esitteli pohjavesien tilaluokittelua (liite 3). Luokittelu heikoimman lenkin periaatteen mukaan heikentää myös monen pohjavesimuodostuman tilaluokkaa ilman, että pohjaveden laadussa olisi tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kemiallisen tilan osalta riittää, että yksi kemiallisen tilan testi antaa huonon tilan ja pohjavesimuodostuma luokitellaan sen mukaan huonoon tilaan. Huonon kemiallisen tilan aiheuttaa lähes poikkeuksetta kloridi. Huonoon kemialliseen tilaan on nyt luokiteltu 18 pohjavesimuodostumaa, kun viime kaudella luku oli viisi. Määrällinen tila on edelleen hyvä kaikissa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueen pohjavesimuodostumissa.

Keskusteltiin heikoimman lenkin periaatteen tuomista muutoksista ja todettiin sen aiheuttavan haasteita mm. viestinnän kannalta. Nyt monen vesimuodostuman tilaluokka heikentyy menetelmällisistä muutoksista johtuen ja vesienhoidon tavoitteena on kuitenkin saavuttaa vähintään hyvä ekologinen tila vuonna 2027. Heikoimman lenkin periaate on EU:n vaatimus, joka on nyt otettu Suomessa luokittelussa käyttöön ja sen vaikutukset näkyvät tuloksissa. Todettiin, että tilaluokittelua koskevaan viestintään ja perusteluihin on tärkeää nyt panostaa ja viestinnässä tulee selkeästi tuoda esiin vesimuodostumat, joiden tilaluokka on heikentynyt pelkän menetelmämuutoksen johdosta. Lisäksi tulee tuoda esiin mahdollisia puutteita luokitteluaineistossa. Ympäristöministeriö tulee tiedottamaan luokittelusta maaliskuussa 2026. Pisara-tietojärjestelmä avautuu vesienhoitosuunnitelmien kuulemisen aikana (11/2026-4/2027), jolloin vesimuodostumakohtaiseen luokitteluun ja siinä käytettyihin tietoihin voi tutustua tarkemmin.

6. Ajankohtaista vesien- ja merenhoidon hankkeista alueella

Varsinais-Suomen ELY-keskus:

- ACWA-Life hanke saanut myönteisen rahoituspäätöksen ja alkaa 1.1.2026 (liite 3). Hanke kestää v. 2033 loppuun ja kokonaisbudjetti n. 28 milj. €. Hankkeessa on kaikkiaan 14 partneria ja EPOELY (jatkossa EPOEVK) koordinoiva partneri. Kyseessä valtakunnallinen hanke, jossa tavoitteena toteuttaa vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä käytännössä. Hankkeessa on viisi demoaluetta, joista Mynälahti ja sen valuma-alue on yksi.
- Moni vaelluskaloihin liittyvä strategia ja ohjelma parhaillaan päivitettävänä, mm. kansallinen kalatiestrategia, lohi- ja meritaimenstrategia, ankeriaan hoitosuunnitelma.
- Karvianjoen Vatajankosken voimalaitoksen kalojen kulun mahdollistamiseen liittyvät neuvottelut voimalaitoksen uuden omistajan kanssa käynnistyneet.
- Paimionjoen ympäristövirtaaman kokeilu aloitetaan ensi vuoden alussa, maksimissaan 1m³ vettä virtaa Askalan padolla vuoden ympäri.
- Eurajoen Pappilankosken voimalaitokselle tulossa alasvaellusrakenne.
- Lapinjoen alimman nousuesteen poistoon liittyvä suunnittelu käynnistymässä.

Rauman kaupunki:

- Kaksi hanketta saanut ELY-keskuksen avustuksen ja käynnistyneet: pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys ja Rauman merialueen ja merenlahtien tilaan liittyvä hanke. Merialueen hankkeessa merenlahtien tilaa selvitetty ja toimenpiteitä suunnitellaan, mukana myös Coastrider seurannat. Hankkeeseen liittyvä yleisötilaisuus suunnitteilla ensi kevääälle.

MTK-Satakunta:

- Monivaikutteinen vesienhallintahanke alkaa ensi vuonna, hankkeessa tiedotusta ja neuvontaa viljelijöille vesienhallinnan ratkaisuihin.

Satakunnan luonnonsuojelupiiri:

- Selkämeren kiintoainekuormitus, SLL Satakunnan Piirin SELKIS-hankkeen loppuseminaari 29.11.2025 klo 13-17 Porin yliopistokeskus, Pori.

Salon ja Someron seutu:

- Elinvoimainen Uskelanjoki -hanke käynnistynyt. ELY-keskuksen toimesta alueelle on jo teetetty valuma-aluosuunnitelma. Tarkoituksena toteuttaa konkreettinen vesiensuojelutoimenpide jollakin pilottikohteella (ei vielä valittu). Kahden vuoden hanke 2025–2027.
- Somerolla Paimionjoen yläosan säännöstelyn lakkauttamista koskeva hanke on hyvässä vauhdissa, Hovirinnankosken säännöstelypato on purettu ja kohteeseen on toteutettu pohjapato. Seuraavaksi työt jatkuvat Rautelankoskella ja ensi vuonna Painiolla.

Pyhäjärvi-instituutti:

- Syksyllä on toteutettu Taimenvirta-hankkeessa Kauttuankoskella mittavat kalataloudelliset kunnostukset, jotka tähtäävät paikallisen taimenkannan elinvoimaisuuden parantamiseen. Lokakuussa päättyneessä hankkeessa toteutettiin virtavesikunnostuksia myös Säkylän Pyhäjoessa.
- Pyhäjärven suojeleohjelman juhlavuotta vietetty vahvalla paikallisella painotuksella, ja asukkaiden keskuudessa on näkyvyyttä on saatu mm. neljän tapahtuman järvi kiertueella sekä iltawebinaarisarjalla, jonka viimeinen osa on ohjelmassa 3.12. klo 17:30 <https://pyhajarvi-instituutti.fi/tapahtuma/suojelutyon-haasteita-ja-onnistumisia-miten-tasta-eteenpain/>
- Vesiperä-hanke toteuttaa valuma-alue työtä Yläneenjoen latvaosissa painottuen varsinkin Peräsuonojan tulvaherkän alueen vesienhallinnan sekä jo aiemmin toteutettujen allasratkaisujen vaikuttavuuden parantamiseen. Tältä tiimoin kunnostuksia tiedossa ensi vuoden aikana.
- Parhailaan käynnistymässä laaja EAKR-hankekokonaisuus *BioAI - Tekoälyn valjastaminen Satakunnan biotalouden tutkimus- ja kehittämistoiminnan ajuriksi*, jossa hankekumppanina on Tampereen yliopiston GPT-Lab. Hankkeessa kehitetään tekoälyyn perustuvia ennakoinnin ja päätöksenteon tukityökaluja biotalouden tarpeisiin – huomioiden niin vedet kuin elintarvikeketjünkkin.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous keväällä 2026, tarkemmasta ajankohdasta lähetetään tietoa hyvissä ajoin. Yhteistyöryhmän toiminnasta vastaa 1.1.2026 lähtien Lupa- ja valvontavirasto.

9. Lopetus

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:35.

Liitteet:

- Liite 1. Powerpoint-esitys: vesien ja merenhoito kalankasvatus25.pdf
 Liite 2. Powerpoint-esitys: kalankasvatuksen kehittämishankkeet ytr kokous Markus Kankainen.pdf
 Liite 3. Powerpoint-esitys: YTR-kokous_24112025.pdf